

نام: شیدا

نام خانوادگی: آرامش فر

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته و گرایش: ادبیات کودک و نوجوان

استاد راهنما: دکتر سعید حسام پور

تاریخ دفاع: ۱۳۹۲

بررسی کارکردها و نمایه‌های بارت در زمان‌مندی ژنت در سه رمان ایرانی و سه رمان خارجی نوجوان

این پژوهش با این هدف شکل گرفت که شیوهی پرداخت زمان‌روایی را در تعدادی از رمان‌های نوجوان بررسی و نقش و شیوهی عملکرد کارکردها و نمایه‌ها را در ساختار زمان داستان‌ها مشخص کند. برای این‌کار، الگوی تحلیلی ژنت در زمان‌مندی با الگوی بارت درباره‌ی کارکردها و نمایه‌ها ترکیب شد و الگوی جدیدی برای تحلیل داستان‌ها ایجاد شد. برای آزمودن این الگوی تحلیلی - ترکیبی، سه رمان نوجوان ایرانی و سه رمان نوجوان خارجی، به عنوان ورودی در این الگو قرار داده شد و خروجی آن، نتایج احتمالی و پرسش‌های پژوهش را تأیید کرد. کارکردها و نمایه‌های بارت، در همه‌ی موارد به یک شیوه در زمان‌مندی ژنت عمل کرده بودند و نظم فکری خاصی بر اندیشه‌ی همه‌ی نویسندگان در تنظیم زمان داستان‌ها حاکم بود. علاوه بر نتایج مشترک در داستان‌های بررسی شده، یافته‌های پژوهش نشان داد که رمان‌ها در پرداخت زمان روایی یک‌دست نیستند و برتری‌ها و کاستی‌هایی در هر یک از آن‌ها دیده می‌شود. توجه ویژه به بحث زمان محتوایی در کنار زمان ساختاری، وارد کردن اسطوره و تاریخ به داستان، استفاده‌ی هدفمند از اشکال مختلف افعال دستوری، سپیدنویسی در متن، استفاده از پیش‌نگاه‌های نوآورانه در آغاز داستان، شگردهای مناسبی بود که نویسندگان برای ایجاد جذابیت بیشتر در داستان‌ها به کار برده بودند. از نقاط ضعف داستان‌ها نیز، می‌توان به توصیف‌های تکراری و خسته‌کننده، استفاده‌ی نامناسب از افعال دستوری، شکل خطی زمان بدون هیچ پرش و نابهنگامی با وجود موضوع سفر در زمان، دست‌کم‌گرفتن مخاطب و تأکید بر بیان مطالب بدیهی داستان اشاره کرد.

کلیدواژه‌ها: بارت، رمان نوجوان، زمان روایی، ژنت، کارکرد، نمایه.